

บทที่ 8

วิธีดำเนินงานวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร

ประชากรที่อาศัยอยู่ในแฟลตซอยสวนพลู ทุ่งมหาเมฆ สาทร กรุงเทพมหานคร ที่มีและใช้รถจักรยานยนต์ จำนวน 370 คน

หน่วยในการวิจัย (Unit of Analysis)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ที่ใช้รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล

การสุ่มตัวอย่าง

ได้มีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรเชเมน คือ

$$n = N + [1 + N(e^2)]$$

โดย n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
 N คือ ขนาดประชากร
 e คือ ความคลาดเคลื่อนของกลุ่ม เท่ากับ 0.05

โดยแทนค่า

$$370 + [1 + 370 (0.05^2)] = 192$$

ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างจึงเท่ากับ 192 คน จากนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการใช้บัญชีตามหมายเลขห้องพัก แล้วจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ประชากรเป้าหมาย โดยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเอง และได้นำกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นฐาน ในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ ต่อไป โดยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอนได้แก่

- ตอนที่ 1** ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยชุดคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์
- ตอนที่ 2** แบบสอบถามที่ใช้วัดระดับความรู้เกี่ยวกับกฎจราจรของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ โดยถ้าตอบถูก ได้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิด ได้ 0 คะแนน
- ตอนที่ 3** แบบวัดพฤติกรรมการฝ่าฝืนกฎจราจร ของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ โดยจำแนกออกเป็นดังนี้ตามปริมาณของการฝ่าฝืนกฎจราจร คือ น้อย บ่อย บ่อยมากซึ่งได้จำแนกการให้คะแนนดังนี้คือ
น้อย	ลำดับการให้คะแนน	1 คะแนน
บ่อย	ลำดับการให้คะแนน	2 คะแนน
บ่อยมาก	ลำดับการให้คะแนน	3 คะแนน
- ตอนที่ 4** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหาจราจรของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์

แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้สัมภาษณ์ที่ใช้มีลักษณะดังนี้

1. แบบสอบถามปลายปิด [close-ended question] เป็นแบบคำถามที่มีคำตอบไว้ให้เลือกตอบหลายข้อ เพื่อให้ผู้ตอบเลือกตอบตามความเป็นจริง และตามความรู้และทัศนคติของผู้ตอบ

2. แบบสอบถามปลายเปิด [open-ended question] เป็นแบบคำถามที่ให้ผู้ตอบสามารถตอบคำถามได้อย่างเสรีตามข้อเท็จจริง ความรู้ และทัศนคติของผู้ตอบเป็นรูปแบบคำถามในลักษณะที่ถามอย่างกว้าง ๆ

การสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในมีขั้นตอนในการดังนี้ คือ

ขั้นตอนที่ 1 ทำการศึกษาและค้นคว้าจากตำรา รวมทั้งเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 ทำการทดสอบแบบสอบถาม

ทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษา

ทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ด้วย Test - Retest Method โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ซ้ำสองครั้ง โดยเว้นระยะเวลาห่างกัน 3 อาทิตย์ แล้วนำค่าที่ได้จากการทดสอบแบบสอบถามทั้งสองครั้งไปหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน หากค่าที่ได้มีค่า 0.7 - 0.9 ถือว่าน่าเชื่อถือ แต่หากมีค่าน้อยกว่า ต้องมีการปรับปรุงจุดบกพร่องอันควรแก้ไขที่พบในการทดสอบแบบสอบถามมาปรับปรุง เพื่อให้เกิดความเหมาะสมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาวิจัยจากเอกสาร โดยศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย

2. วิจัยภาคสนาม

- โดยการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม [interview schedule] โดยในเดือนมกราคม 2539 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวนทั้งสิ้น 250 ชุด ได้รับคืนมา 232 ชุด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 192 ชุด

- วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้จับขีรถจักรยานยนต์จำนวน 20 ตัวอย่าง โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไป
2. อาชีพเสริมรายได้-รายจ่ายในครอบครัว
3. ประวัติส่วนตัว
4. ภูมิหลังและสภาพครอบครัว
5. ชีวิตประจำวัน
6. สภาพการทำงาน
7. สภาพการการเดินทาง
- 8.ทัศนคติต่อการจราจร
9. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการจราจร

- การสังเกตการณ์ จัดทำแบบสังเกตการณ์ โดยสังเกตการณ์พฤติกรรมของผู้จับขีรถจักรยานยนต์ที่ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นช่วงเวลา โดยดูพฤติกรรมในการเดินทาง การจับขีรถจักรยานยนต์ว่าเป็นอย่างไร และสังเกตการณ์สภาพการจราจร ในบริเวณแยกวิฑู แยกศาลาแดง และแยกอังรีดูนังต์ ในระหว่างวันที่ 1 - 23 ธันวาคม 2539 ในช่วงเวลา 06.00 - 09.00 น. และ 16.00 - 19.00 น.

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์บันทึกโดยลงรหัส และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ [Personal Computer] ดังนี้

1. บรรณาธิการการลงรหัสในแบบสัมภาษณ์
2. นำรหัสในแบบสัมภาษณ์ที่ได้ลอกลงในแผ่นรหัส [Coding Sheet]
3. นำรหัสจากแผ่นรหัสเข้าเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ [Data entry]
4. บรรณาธิการข้อมูล โดยใช้โปรแกรม [CU Edit & Manual Edit]
5. ประมวลผลข้อมูลที่ได้ โดยใช้โปรแกรม SPSS / PC⁺ ของศูนย์ศึกษาและฝึกอบรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สภาวิจัยแห่งชาติ
6. ส่วนข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดนั้นจะทำการประเมินผลด้วยมือ [Manual Tabulation]
7. นำข้อมูลทางสถิติที่ได้ จากนั้นนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปจะนำเสนอเปรียบเทียบออกมาเป็นภาพรวมโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของประชากร และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อชี้ว่าแต่ละบุคคลในกลุ่มค้นแปรไปเพียงใด
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปร โดยการใช้การวิเคราะห์แบบการทดสอบความมีนัยสำคัญ (t-test) ในการอธิบายตัวแปรที่มีตัวเลือกระหว่าง 2 กลุ่ม เพื่อดูว่าในแต่ละกลุ่มตัวแปรแต่ละตัวนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือไม่